

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8CoCsp/8/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120200508
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8120200508.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpený: Advokátska kancelária Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: D. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXXX/XX, XXX XX D., o zaplatenie 291,34 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 32Csp/7/2020-123 zo dňa 26. augusta 2020, taktó jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Stranám sporu sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že žalobu zamietol a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil okrem iného ustanovením § 497, zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, 39, § 52 ods. 1 až ods. 4, § 53 ods. 9, § 524 ods. 1, ods. 2, § 525 ods. 1, § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 92ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách účinného v čase postúpenia pohľadávky (ďalej len „zákon o bankách“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 11.01.2020 sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 291,34 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 23.03.2019 do zaplatenia a náhradu trov konania.

4. Žalobu odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 22.03.2019 medzi postupcom Slovenská sporiteľňa, a.s. a žalobcom, postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanému. Postupca a žalovaný uzatvorili dňa 12.11.2015 zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky postupcu v znení ich dodatkov. Na základe uvedenej zmluvy postupca poskytol žalovanému peňažné prostriedky. Podmienky čerpania peňažných prostriedkov, podmienky splácania peňažných prostriedkov, podmienky pri neplnení zmluvných povinností a ďalšie náležitosti sú upravené v zmluve a vo všeobecných obchodných podmienkach. Žalobca tvrdil, že žalovaný neplnil v stanovených termínoch splátky, čím porušil svoju povinnosť podľa zmluvy. Pohľadávka žalobcu predstavovala ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky sumu vo výške 438,09 eura, ktorá pozostávala z istiny vo výške 291,34 eura, z riadneho úroku vo výške 47 eur, z úroku z omeškania vo výške 31,75 eura a z poplatkov vo výške 68 eur v súlade s prílohou k Zmluve o postúpení pohľadávok. Výška a špecifikácia pohľadávky uvedenej v predmetnej prílohe je generovaná bankovým systémom

a predstavuje aktuálnu dlžnú sumu ku dňu postúpenia pohľadávky. Žalovaný do dnešného dňa nevykonal žiadnu úhradu. Žalovaná suma predstavuje sumu vo výške 291,34 eura, pričom pozostáva z neuhradenej istiny úveru. Zvyšnú časť dlžnej sumy si žalobca v tomto konaní neuplatňuje.

5. Žalobca ako dôkazy označil zmluvu o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/CE spolu s prílohou, zmluvu o kreditnej karte zo dňa 12.11.2015 spolu s prílohou č. 1 - Poplatky, Všeobecné obchodné podmienky, Produktové obchodné podmienky pre kreditné karty a povolené prečerpania, Sadzobník poplatkov a náhrad, výzvu zo dňa 18.12.2018, výzvu zo dňa 19.06.2017, oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 30.03.2019, pokus o zmier zo dňa 30.12.2019 spolu s podacím hárkom.

6. Žalobca doručil súdu vyjadrenie zo dňa 29.01.2010, v ktorom uviedol, že žalovanému bol poskytnutý spotrebiteľský úver revolvingový. Ide o druh úveru, ktorého výška sa neustále dopĺňa po stanovenú hranicu a banka pri ňom poskytne úverový rámec, ktorý ak sa vyčerpá, tak sa pravidelnými splátkami znovu „doplní“ do pôvodnej výšky. Ďalej uviedol, že dňa 12.11.2015 bola medzi žalobcom a pôvodným veriteľom uzatvorená Zmluva o kreditnej karte na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úverový rámec vo výške 300 eur. Vo vyjadrení špecifikoval súdu debetné operácie a kreditné operácie na účte žalovaného a poukázal, že rozdiel debetných a kreditných operácií na účte žalovaného ku dňu nadobudnutia účinnosti vypovedania zmluvy, t.j. ku dňu 25.05.2017 predstavuje sumu vo výške 436,34 eura ktorá pozostáva z istiny vo výške 321,34 eura, z poplatkov vo výške 68 eur, riadneho úroku vo výške 47 eur a úroku z omeškania vo výške 31,75 eura. Po nadobudnutí účinnosti vypovedania zmluvy uhradil žalovaný sumu 30 eur, ktorá bola v plnom rozsahu započítaná na istinu. Debetné operácie: výber kartou + platba kartou + odchádzajúce platby z účtu vo výške 1 270,96 eura, poplatky vo výške 161 eur s tým, že pozostávajú najmä z poplatkov za výber hotovosti v bankomate vo výške 15 x 5 eur, poplatok za vydanie Kreditnej karty vo výške 8 eur, poplatok za vydanie náhradnej karty 2 x 10 eur, poplatok za vydanie obnovenej karty 8 eur, poplatok za prekročenie vo výške 10 eur, poplatok bližšie nešpecifikovaný vo výške 3 x 10 eur a vrátenie poplatku vo výške 8 eur, úroky vo výške 74 eur. Kreditné operácie: úhrady vo výške 1058,83 eura, ktoré predstavujú súčet splátky vo výške 207,87 eura a 850,96 eura. Žalobca uviedol, že súčet debetných operácií na účte žalovaného predstavuje sumu vo výške 1 505,96 eura a súčet kreditných operácií 1 069,62 eura, pričom z úhrad žalovaného bola na istinu započítaná suma 949,62 eura, na poplatky suma vo výške 93 eur a na riadny úrok suma vo výške 27 eur.

7. Na výzvu súdu, aby žalobca preukázal, že došlo k postúpeniu už splatnej pohľadávky banky (bolo potrebné preukázať výzvu súdu, ktorou banka upozornila dlžníka na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru a tiež samotné zosplatenie pohľadávky) a aby preukázal, že výzva zo dňa 18.12.2018, ktorou banka vyzvala žalovaného na splatenie dlhu a upozornila ho na možnosť postúpenia pohľadávky bola žalovanému doručená, resp. daná na poštovú prepravu, žalobca reagoval listom doručeným súdu dňa 16.07.2020, v ktorom uviedol, že pred zosplatením pohľadávky bolo žalovanému zaslaných niekoľko výziev vyzývajúcich na dohradenie dlžnej sumy a to výzva označená ako „Upozornenie na omeškanie“ zo dňa 26.02.2017 a „Upomienka“ zo dňa 07.03.2017. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky došlo na základe podania zo dňa 25.05.2017 v zmysle Prílohy k Zmluve o postúpení pohľadávok medzi Slovenská sporiteľňa, a.s. a EOS KSI Slovensko, s.r.o. zo dňa 22.03.2019. Žalobca predmetným podaním nedisponuje aj napriek dožiadaniu pôvodného veriteľa o jeho doposlanie. Keďže skutočnosť, že výzva zo dňa 25.05.2017, na základe ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky nebola protistranou rozporovaná, v zmysle ust. § 151 ods. 1 CSP je toto tvrdenie potrebné považovať za tzv. nesporné skutkové tvrdenie. Žalobca má za to, že pri doručovaní písomnosti žalovanému sa aplikuje teória dôjdenia. V tomto prípade sa nevyžaduje skutočné doručenie a prevzatie písomnosti obsahujúcej právny úkon. Účinnosť adresovaného právneho úkonu v režime OZ predpokladá, že prejav vôle dôjde adresátovi, t.j. dostane sa do sféry jeho dispozície - už týmto okamihom začína úkon pôsobiť voči druhej strane. Žalobca súdu zároveň predložil upozornenie na omeškanie zo dňa 26.02.2017, upomienku zo dňa 07.03.2017, výzvu zo dňa 19.06.2017 a oznámenie o začatí výkonu mandátnej činnosti zo dňa 18.07.2017 a 12.07.2018.

8. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril hoci mu bola žaloba spolu s prílohami, výzvou na vyjadrenie a poučením o procesných právach a povinnostiach doručená do vlastných rúk dňa 26.02.2020.

9. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní zistil skutkový stav, podľa ktorého dňa 12.11.2015 uzatvoril právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s. ako veriteľ so žalovaným ako dlžníkom písomnú Zmluvu o kreditnej karte. Podľa článku I. predmetom tejto zmluvy bolo poskytnutie

spotrebiteľského revolvingového úveru (kreditnej karty) s názvom kreditnej karty „Štedrá karta“, typ karty VISA Classic, s celkovým úverovým rámcom 300 eur. Typ a výška úrokovej sadzby: premenlivá, ktorá závisí od výšky čerpania Celkového úverového rámca ku koncu účtovného obdobia, zníženého o sumy splátok klienta uhradených do najbližšieho dňa splatnosti. Ročná percentuálna miera nákladov bola vo výške 39,54 % p.a. Predpoklady použité na výpočet RPMN: celkový úverový rámec sa vyčerpá okamžite v plnej výške platbou Kreditnou kartou prostredníctvom POS terminálu a zaúčtovaním poplatkov za kreditné karty vydané ku kartovému účtu, pričom poplatky zúčtované bankou sa neúročia a banka úročí len čerpanie úveru. Úver sa splatí v 12 rovnakých splátkach v mesačných intervaloch. Celková čiastka, ktorú klient zaplatí je vo výške 357,59 eura, priemerná RPMN 23,53 % p.a., úroková sadzby pre úrok z omeškania 5 % p.a., denný hotovostný/ bezhotovostný limit 300 eur a minimálna výška splátky 15 eur v závislosti od celkového úverového rámca. V zmluve je v čl. III bod 4. bolo uvedené, že všetky právne vzťahy vyslovene neupravené v tejto zmluve sa budú riadiť POP, VOP a právnymi predpismi, a to v tom poradí.

10. Podľa dodatočných tvrdení žalobcu bol žalovanému poskytnutý na základe Zmluvy o kreditnej karte úverový rámec vo výške 300 eur. Súčet debetných operácií na účte žalovaného predstavuje sumu vo výške 1 505,96 eura a súčet kreditných operácií na účte žalovaného predstavuje sumu vo výške 1 069,62 eura. Tieto úhrady žalovaného boli podľa tvrdení žalobcu započítané na rôzne položky (na istinu, poplatky, riadny úrok).

11. Podľa časti C, bodu 10.3 Všeobecných obchodných podmienok, pri doručovaní písomností v poštovom styku sa zásielka považuje za doručení v tuzemsku tretí deň po jej odoslaní a v cudzine siedmy deň po jej odoslaní, a to aj vtedy, ak sa adresát o tejto skutočnosti nedozvie, alebo sa zásielka vráti ako nedoručená. Pokiaľ nie je dohodnuté inak, Banka zasiela, podľa vlastného uváženia, písomnosti v poštovom styku vo forme obyčajnej listovej zásielky. Upozornením na omeškanie zo dňa 26.02.2017 mal právny predchodca žalobcu upozorniť žalovaného, že eviduje k 26.02.2017 omeškanie so splácaním s tým, že kreditná karta bola zablokovaná a jej odblokovanie bude možné až po úhrade omeškanej sumy. Omeškanú sumu vo výške 69,34 eura mal žalovaný uhradiť najneskôr do 06.03.2017. Upomienkou zo dňa 07.03.2017 mal právny predchodca žalobcu upozorniť žalovaného, že k 07.03.2017 eviduje omeškanie so splácaním, pričom z uvedeného dôvodu je platobná karta zablokovaná. Žalovaný bol upozornený, že si veriteľ uplatnil zmluvnú pokutu 8 eur.

12. Podľa tvrdení žalobcu k zosplatneniu úveru malo dôjsť 25.05.2017, o čom však žalovaný žiadny dôkaz nepredložil. Výzvou zo dňa 19.06.2017 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému, že je v omeškaní so splácaním pohľadávky ku dňu 31.05.2017 vo výške 436,70 eura. Žalovaný bol vyzvaný, aby pohľadávku uhradil najneskôr do 15 dní od doručenia výzvy. Výzvou zo dňa 18.12.2018 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému, že nakoľko je pohľadávka banky zo zmluvy splatná v celom rozsahu a žalovaný je v omeškaní so splácaním viac ako tri mesiace, výška splatnej a nezaplatennej pohľadávky predstavuje ku dňu 18.12.2018 sumu 432,70 eura. Žalovaný bol vyzvaný na úhradu dlžnej sumy a bol upozornený na to, že banka je oprávnená postúpiť pohľadávku tretej osobe.

13. Dňa 22.03.2019 postúpil pôvodný veriteľ na žalobcu pohľadávku v celkovej výške 438,09 eura, ktorá pozostávala z istiny vo výške 291,34 eura, z poplatkov vo výške 68 eur, z úrokov z omeškania vo výške 47 eur a z úroku z omeškania po vypovedaní zmluvy vo výške 31,75 eura.

14. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. a žalovaným došlo k uzatvoreniu zmluvy o kreditnej karte, na základe ktorej poskytol žalovanému úverový rámec, z ktorého žalovaný mohol opakovane čerpať finančné prostriedky podľa aktuálneho zostatku na úverovom účte. Z vykonaného dokazovania je tiež zrejmé, že spoločnosť SLSP, a.s. vystupovala pri uzatváraní zmluvy ako veriteľ konajúci v rámci svojej podnikateľskej činnosti, kým žalovaný v zmluvnom vzťahu vystupoval ako fyzická osoba nepodnikateľ, ktorý uspokojoval svoje súkromné potreby, teda vystupoval ako spotrebiteľ. Ide teda o zmluvný vzťah, ktorý má spotrebiteľský charakter, konkrétne ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ spravidla nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu.

Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

15. V konaní bolo preukázané, že SLSP, a.s. poskytla žalovanému úver prostredníctvom úverového rámca, ktorý žalovaný nesplácal riadne a včas, čo malo mať za následok, že SLSP, a.s. mala oznámiť žalovanému vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru. Žalobca ani na výzvu súdu takýto dôkaz nepredložil a rovnako nepredložil dôkaz o doručovaní výziev na úhradu dlhu. Následne zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 22.03.2019 malo dôjsť k postúpeniu pohľadávky, ktorá je predmetom tohto sporu na žalobcu.

16. Žalobca si pohľadávku pôvodného veriteľa uplatňuje z titulu postúpenia pohľadávky. Súd sa preto zaoberal otázkou, či k postúpeniu pohľadávky SLSP a.s. na žalobcu došlo zákonom predpokladaným spôsobom, t. j. platne, a teda, či je žalobca v tomto spore aktívne vecne legitimovaný.

17. Podľa ustálenej súdnej praxe pod pojmom aktívna vecná legitimácia sa rozumie také hmotnoprávne postavenie žalobcu, z ktorého mu z hmotného práva vyplýva uplatňovaný nárok uplatnený žalobou v sporovom konaní; skúmanie vecnej legitimácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania; súd vecnú legitimáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán konania nenamieta. Nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobcu vedie vždy k zamietnutiu jeho žaloby. Aktívnu vecnú legitimáciu v spore je možné nadobudnúť aj postúpením pohľadávky, ktorá je predmetom konania.

18. Postúpenie pohľadávky (cesia) spočíva v tom, že na základe zmluvy uzavretej v písomnej forme medzi doterajším veriteľom (postupcom, cedentom) a treťou osobou (postupníkom, cesionárom) postúpi pôvodný veriteľ svoju pohľadávku proti dlžníkovi (cesus) novému veriteľovi, a to buď za odplatu, alebo bezodplatne. Postupník sa stane novým veriteľom, nadobúda pohľadávku (s príslušenstvom a právami s ňou spojenými). Postupca stráca postúpenú pohľadávku s celým príslušenstvom a všetkými právami s ňou spojenými. Nie je ďalej oprávnený pohľadávku vymáhať a prijímať od dlžníka plnenie.

19. Ustanovenie § 525 Občianskeho zákonníka určuje, ktoré pohľadávky nemožno platne postúpiť. Okrem toho môže byť postúpenie určitých pohľadávok zakázané špeciálnymi predpismi, prípadne postúpenie môže byť zákonom síce dovolené, ale len za určených podmienok. Takýmto prípadom je ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách účinnom v čase postúpenia pohľadávky. Podľa tohto ustanovenia môže byť banková pohľadávka alebo jej časť postúpená, ak je (1.) splatná, a to až po predchádzajúcej (2.) písomnej výzve a kumulatívne, ak je splnené (3.) omeškanie klienta so splnením postupovanej pohľadávky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Uvedené skutočnosti sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktoré musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/119/2013).

20. Splnenie osobitných zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky sa vyžaduje z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom (mimo banky) už nie je zachovaná možnosť dohľadu a dozoru Národnej banky Slovenska ako centrálnej banky. Následkom postúpenia pohľadávky, ohľadne ktorej cesia podľa § 525, alebo podľa špeciálnych predpisov nie je dovolená, je absolútna neplatnosť zmluvy o postúpení pre jej rozpor so zákonom. Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadne ktorej to zákon zakazuje (alebo ohľadne ktorej postúpenie podmieňuje splnením zákonných podmienok, ktoré splnené neboli), ide o cesiu neplatnú od počiatku a jej neplatnosť nemožno zhojiť. Z uvedeného dôvodu v týchto prípadoch nemožno vôbec hovoriť o platnej cesii, postupca zostáva veriteľom svojej pohľadávky, ktorá na postupníka neprechádza pre neplatnosť zmluvy.

21. Konajúci súd v danom prípade dospel k záveru, že žalobca nie je nositeľom uplatneného nároku voči žalovanému z dôvodu, že v tomto prípade podľa názoru súdu nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky banky na nebankový subjekt nakoľko žalobca nepreukázal, že pohľadávka bola zosplatená. Žalobca súdu nepredložil dôkaz, ktorým by hodnoverne preukázal, že listina, ktorou došlo k zosplateniu úveru bola čo i len vyhotovená. Žalobca vyslovene uviedol, že uvedeným podaním nedisponuje. Vzhľadom k tvrdeniam žalobcu o zosplatení úveru bolo jeho povinnosťou predložiť dôkaz o tom, že k zosplateniu došlo a že sa dostalo do dispozičnej sféry žalovaného, resp. že mu oznámenie o zosplatení bolo doručované. V tomto prípade sa tak nestalo, preto súd nemal preukázané zosplatenie úveru a nemohol

naň prihliadať. Z tohto dôvodu súd nepovažoval predmetný spotrebiteľský úver za zosplatený pre neunesenie dôkazného bremena.

22. Zároveň v danom prípade žalobca nepreukázal, že jeho právny predchodca zaslal žalovanému výzvu pred postúpením pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách.

23. Súd prvej inštancie zdôraznil vzhľadom na zásadu kontradiktórnosti konania, že v sporovom konaní je to žalobca, kto je povinný uviesť skutočnosti, o ktoré opiera svoju žalobu a z ktorých vyvodzuje svoje právne postavenie. Dôkazným bremenom sa pritom rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia, že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté vo veci samej v jeho neprospech. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tej strane sporu, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba prijať iné právne dôsledky; ide o tú stranu sporu, ktorá existenciu týchto skutočností tiež tvrdí. Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti. V danom prípade žalobca nepreukázal doručenie, resp. doručovanie výzvy pred postúpením pohľadávky žalovanému ako ani samotné zosplatenie úveru.

24. Neobstojí ani názor, že ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách sa týka výlučne ochrany bankového tajomstva. Z uvedeného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že právo banky na postúpenie pohľadávky voči dlžníkovi tretej osobe vznikne až po splnení zákonných podmienok, t.j. omeškanie dlžníka s plnením peňažného záväzku nepretržite dlhšie ako 90 dní napriek písomnej výzve na plnenie. Účelom uvedeného ustanovenia je ochrana klientov pred postúpením pohľadávky voči nim pred postúpením na subjekty, ktoré nepodliehajú dohľadu národnej banky. Zákonné predpoklady na vznik práva postúpiť pohľadávku musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Postúpenie pohľadávky napriek nesplneniu zákonných podmienok predstavuje postup v rozpore so zákonom, ktorý má za následok absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávok (vo vzťahu k tejto pohľadávke) podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Podľa súdu predstavuje uvedené ustanovenie špeciálnu úpravu vo vzťahu k všeobecnej úprave postúpenia pohľadávky v Občianskom zákonníku. Predmetné ustanovenie nemá charakter len ochrany bankového tajomstva, pretože i keď je zaradené v časti Zákona o bankách upravujúcou bankové tajomstvo, podľa obsahu nejde len o bankové tajomstvo v zmysle úpravy podmienok sprístupnenia neverejných informácií o klientovi tretej osobe, ale o nadobudnutie pohľadávky a všetkých práv s ňou spojených, čo jednoznačne presahuje inštitút bankového tajomstva (zaradenie ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách do časti o bankovom tajomstve považuje súd za nedôslednosť zákonodarcu, čo potvrdila aj neskoršia úprava, pretože s účinnosťou od 10.06.2013 došlo zákonom č. 132/2013 Z. z. k zmene označenia uvedenej časti zákona na „ochrana klientov a bankové tajomstvo“).

25. Z vykonaného dokazovania nevyplýva, že k zosplateniu úveru skutočne došlo ako ani to, že písomná výzva na plnenie žalovanému pred uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávok na žalobcu bola doručovaná. Bez preukázania splnenia uvedených podmienok nebolo v prejednávanej spore možné konštatovať splnenie zákonných podmienok pre postúpenie pohľadávky voči žalovanému z uzavretej zmluvy na žalobcu ako tretiu osobu; žalobca preto spornú pohľadávku od pôvodného veriteľa zmluvou o postúpení pohľadávok platne nenadobudol.

26. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti poukázal na právny názor Krajského súdu v Trnave vyslovený v rozsudku sp. zn. 24Co/722/2015, podľa ktorého pre vyslovenie postupiteľnosti pohľadávky banky z titulu spotrebiteľského úveru je nevyhnutné dodržanie postupu podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., pod následkom neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom, konkrétne ustanovením § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa zakazuje postúpiť okrem iného také pohľadávky, ktorých obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Pohľadávky banky voči svojim klientom treba považovať práve za takýto druh pohľadávok, keď s každou pohľadávkou banky voči klientovi sú neoddeliteľne spojené špecifické povinnosti a požiadavky kladené na podnikanie bánk (v zmysle § 27 a nasl. Zákona o bankách, ako aj obsiahle bankové tajomstvo (§ 91 a nasl. cit. zákona). Z uvedených dôvodov súd žalobu zamietol.

27. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 255 odsek 1 C.s.p. v spojení s ust. § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku. .

28. Proti rozsudku podal odvolanie žalobca včas. Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; a dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu, alternatívne zruší rozsudok a v rozsahu zrušenia vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

29. Namietal, že ak skutkové tvrdenia sú sporné, resp. súd nemá určité skutočnosti za preukázané, potom nie sú splnené podmienky pre rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 297 písm. b) C.s.p., t.j. bez nariadenia pojednávania. Rozhodnutie súdu je teda podľa názoru žalobcu nesprávne, resp. vychádza z nesprávneho procesného postupu. Je zrejmé, že súd nie je povinný žalobcu vyzývať na doplnenie dokazovania, avšak zároveň treba rešpektovať zákonné ustanovenia a nie je možné vo veci rozhodnúť a žalobu zamietnuť bez toho, aby súd nenariadil vo veci pojednávanie, na ktorom je možné doplniť dokazovanie zo strany oboch strán sporu.

30. Podľa názoru žalobcu v prípade, ak skutkové tvrdenia sú sporné, resp. súd nemá určité skutočnosti za preukázané, potom nie sú splnené podmienky pre rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 297 písm. b) C.s.p., t.j. bez nariadenia pojednávania. Rozhodnutie súdu je teda podľa názoru žalobcu nesprávne, resp. vychádza z nesprávneho procesného postupu. Je zrejmé, že súd nie je povinný žalobcu vyzývať na doplnenie dokazovania, avšak zároveň treba rešpektovať zákonné ustanovenia a nie je možné vo veci rozhodnúť a žalobu zamietnuť bez toho, aby súd nenariadil vo veci pojednávanie, na ktorom je možné doplniť dokazovanie zo strany oboch strán sporu.

31. Žalobca má za to, že v danom konaní súd nevyslovil svoje predbežné právne posúdenie veci, neprezentoval pred stranami žiadnu skutočnosť ako spornú, čím nevytvoril zákonný priestor na doplnenie dôkazov (§ 182 ods. 2 C.s.p.). Na základe toho súd odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom.

32. Podľa názoru žalobcu v konaní bolo preukázané, že pred postúpením pohľadávky postupca dodržal všetky podmienky, ktoré mu ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách ukladá. V súvislosti s podmienkami vyžadovanými uvedeným ustanovením žalobca poukázal na to, že postupca platne podaním zo dňa 25.05.2017 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní (žalovaný bol v zmysle prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok ku dňu postúpenia pohľadávky v nepretržitom omeškaní po dobu 757 dní) a zároveň bol postupcom opakovane vyzvaný na úhradu svojho peňažného záväzku, a to okrem iného aj výzvou zo dňa 19.06.2017. Žalobca teda v konaní tvrdil (a naďalej tvrdí), že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve postupcu v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní. Keďže tieto skutkové tvrdenia neboli protistranou popreté, v zmysle ust. § 151 ods. 1 C.s.p. ich bolo v konaní podľa názoru žalobcu potrebné považovať za tzv. nesporné skutkové tvrdenia, na základe čoho bolo potrebné uzavrieť, že je nesporným skutkovým tvrdením, že žalovaný bol postupcom riadne vyzvaný na zaplatenie omeškaných splátok, postupca platne vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a v čase postúpenia pohľadávky bol žalovaný napriek písomnej výzve postupcu v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Na základe uvedeného žalobca zastáva názor, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko v konaní bolo preukázané, že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve postupcu v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní, a teda bolo preukázané, že zo strany postupcu nedošlo k porušeniu ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách.

33. K splatnosti uplatnenej sumy pred jej postúpením žalobca uviedol, že napriek argumentácii súdu o neplatnom vyhlásení mimoriadnej splatnosti bolo povinnosťou súdu posúdiť splatnosť pohľadávky aj v zmysle Zmluvy o Kreditnej karte (ďalej aj „Zmluva“). Žalobca má totiž za to, že v prípade, ak by nedošlo k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, s čím sa žalobca nestotožňuje, tak by napriek tomu splatnosť uplatnenej istiny nastala v zmysle Zmluvy pred jej postúpením na žalobcu. V zmysle Zmluvy čl. I. Základných podmienok jednoznačne vyplýva, že žalovanému bol poskytnutý

úverový rámec vo výške 300,00 eur s minimálnou mesačnou splátkou vo výške 15,00 eur. Podľa čl. 2 Ostatné ustanovenia bod 4.: „Ak existuje Pohľadávka Banky, Klient Banke každý mesiac zaplatí Minimálnu splátku vo výške uvedenej v Zmluve podľa výšky Bankou schváleného Celkového úverového rámca, a to kedykoľvek, najneskôr však do Dňa splatnosti, ktorým je 20. deň v mesiaci. Ak je Pohľadávka Banky nižšia ako v Zmluve uvedená výška Minimálnej splátky podľa Bankou schváleného Celkového úverového rámca, Minimálna splátka sa rovná výške Pohľadávky Banky.“ Z uvedeného má žalobca za jednoznačne preukázané, že žalovaný bol povinný splácať minimálne 15,00 eur mesačne odo dňa čerpania, až do celkového zaplatenia pohľadávky. Nakoľko z platobnej histórie jednoznačne vyplýva, že žalovaný uhradil poslednú splátku dňa 15.01.2017, pričom v tom čase, bol zostatok pohľadávky vyšší než minimálna splátka a žalovaný čerpal úverový rámec aj naďalej avšak bez akejkoľvek ďalšej úhrady, tak neuhradené splátky žalovaného predstavujú minimálne splátky splatné od 20.02.2017. Teda v prípade súdom uplatnenej argumentácie o neplatnosti mimoriadneho zosplatnenia bolo nevyhnuté vychádzať zo splatnosti jednotlivých splátok v zmysle Zmluvy, a teda minimálne posúdiť nezaplatené splátky, t. j. splátky splatné od 20.02.2017. Vzhľadom na výšku minimálnych splátok by splatnosť celej uplatnenej istiny nastala splatnosťou splátky dňa 20.09.2018, t. j. pred postúpením pohľadávky (20 splátok x 15 eur). Uvedené splátky, ktorých splatnosť by nastala v zmysle Zmluvy ešte pred postúpením pohľadávky sú v celkovej výške vyššie než žalobcom uplatnená suma, a teda je evidentné, že žalobca si uplatňuje pohľadávku, ktorá bola v čase jej postúpenia splatná.

34. Žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

35. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Uviedol, že zotráva na doterajších vyjadreniach ako aj na podanom odvolaní. V prípade nepriaznivej finančnej situácie žalovaného je žalobca ochotný pristúpiť k splátkovému kalendáru.

36. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

37. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

38. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia je potrebné poukázať na skutočnosť, podľa ktorej Slovenská sporiteľňa, a.s., dňa 12.11.2015 uzatvorila so žalovaným Zmluvu o kreditnej karte, druh úveru spotrebiteľský revolvingový úver. Išlo o úver spotrebiteľský, ktorého úprava v čase uzatvorenia zmluvy bola obsiahnutá v zákone č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

39. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý právnym predchodcom žalobcu túto charakteristiku spĺňa. Súčasťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere boli bez akýchkoľvek pochybností Všeobecné obchodné podmienky, ktoré žalovaný ovplyvniť nemohol, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

40. Pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku bolo potrebné zaoberať sa otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní. Vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, podľa ktorého účastník je subjektom práva (povinnosti), ktoré je predmetom konania.

41. V danom prípade zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 22.3.2019 Slovenská sporiteľňa, a.s., postúpila na žalobcu pohľadávku vo výške 438,09 eur. Žalobca si v konaní uplatnil istinu vo výške 291,34 eur. Postúpenie pohľadávky vo všeobecnosti upravuje Občiansky zákonník v ustanovení § 524 a nasl. V prejednávanej veci postupcom bola banka, a preto pri rozhodovaní sa musela zohľadniť i špeciálna úprava postúpenia pohľadávky obsiahnutá v zákone č. 483/2001 Z.z. o bankách.

42. Podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

43. V tomto ustanovení zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách ako špeciálny právny predpis upravoval osobitný postup pri postúpení pohľadávky inej osobe a to aj osobe, ktorá nie je bankou. Zákonnými podmienkami pre takéto postúpenie boli existencia splatnej pohľadávky, písomná výzva k zaplateniu a dlžníkovo omeškanie so splnením trvajúce nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní.

44. Čo sa týka podmienky písomnej výzvy, pre jej splnenie bolo nevyhnutné, aby písomná výzva sa dostala do dispozičnej sféry dlžníka. Nestačilo teda len písomnú výzvu vyhotoviť, ale ju aj odoslať a doručiť dlžníkovi. V súvislosti s písomnými výzvami zo dňa 19.6.2017 (č.l. 67, 110 spisu), 26.2.2017 (č.l. 108 spisu), 7.3.2017 (č.l. 109 spisu) je potrebné dodať, že vo vzťahu k týmto listinám nebolo preukázané ich doručenie žalovanému zo strany Slovenskej sporiteľne, a.s.. V konaní nebolo preukázané ani len vyhotovenie a doručenie žalovanému oznámenie o mimoriadnej splatnosti ku dňu 25.5.2017 (dátum uvedený v Prílohe k Zmluve o postúpení pohľadávok medzi Slovenská sporiteľňa, a.s. a EOS KSI Slovensko, s.r.o. zo dňa 22.3.2019). Z obsahu spisu vyplýva, že ani Oznámenie o postúpení pohľadávky podľa § 526 a nasl. Občianskeho zákonníka zo dňa 30.03.2019 nebolo doručené do dispozičnej sféry žalovaného. Súd prvej inštancie Výzvou zo dňa 11.6.2020 (č.l. 105 spisu) vyzval žalobcu, aby v lehote pätnásť dní preukázal súdu, že boli splnené podmienky na postúpenie bankovej pohľadávky na žalobcu, aby preukázal žalobca, že došlo k postúpeniu už splatnej pohľadávky banky (výzva, ktorou banka upozornila dlžníka na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, samotné zosplatenie pohľadávky, spolu s doručenkami. Zároveň vyzval žalobcu na predloženie doručenky, že výzva zo dňa 18.12.2018, ktorou banka vyzvala žalovaného na splatenie dlhu a upozornila ho na možnosť postúpenia pohľadávky, bola žalovanému doručená, resp. daná na poštovú prepravu. Žalobca podaním zo dňa 16.7.2020 oznámil súdu, že predmetným podaním nedisponuje aj napriek dožiadaniu pôvodného veriteľa o jeho doposlanie.

45. Podľa právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozsudku z 15. decembra 2020, sp. zn. 5 Cdo 36/2020, zverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2021 „12.5. Rozhodujúcou okolnosťou v prejednávacom prípade je primárne zásadná skutočnosť (ktorú nemožno opomíňať), že sa jedná o spotrebiteľský spor (pohľadávka banky zo spotrebiteľského úveru). Zároveň ďalšími zo zákona o bankách vyplývajúcimi skutočnosťami (zákonnými podmienkami) platného postúpenia pohľadávky z úveru je preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a dlžníkovo následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Tieto isté podmienky musia byť splnené aj pri prelomení bankového tajomstva (porovnaj § 92 ods. 8 tretia veta zák. č. 483/2001 Z. z.), aby nedošlo k jeho porušeniu.“

46. Pre platnosť zmluvy ako právneho úkonu je právne významný moment, kedy tento právny úkon bol urobený. Ak zmluva o postúpení pohľadávok v čase jej uzatvárania nespĺňala náležitosti vyžadované ustanovením § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, išlo o neplatný právny úkon odporujúci zákonu. Neplatnosť podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka je neplatnosťou absolútnou, čo znamená, že právny úkon takouto absolútnou neplatnosťou postihnutý, nemá za následok vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku voči každému. Ak v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, sa

hovorí o omeškaní so splnením čo len časti peňažného záväzku dlžníka, za predpokladu nevyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, týmto peňažným záväzkom môže byť iba dlh vzniknutý neuhradením už splatných splátok, nakoľko s ďalšími splátkami splatnými v budúcnosti nemôže byť dlžník v omeškaní. Pokiaľ v ďalšej časti tohto ustanovenia sa hovorí o pohľadávke zodpovedajúcej tomuto peňažnému záväzku, je zrejmé, že ide o peňažný záväzok vzniknutý z doposiaľ neuhradených splatných splátok.

47. Vo všeobecnosti platí, že postúpenie pohľadávky spočíva v tom, že do existujúceho záväzku namiesto doterajšieho veriteľa vstúpi nový veriteľ, čiže dochádza k zmene v osobe veriteľa. Táto zmena sa nedotýka práv, ani povinností dlžníka vyplývajúcich pre neho zo záväzku, a preto sa na platnosť zmluvy o postúpení nevyžaduje súhlas dlžníka. Zámerom právnej úpravy postúpenia pohľadávky je zabrániť tomu, aby postúpením pohľadávky došlo k zhoršeniu právneho postavenia dlžníka. Za týmto účelom sa mu zachovávajú všetky námietky proti postúpenej pohľadávke a rovnako aj možnosť namietat voči tejto pohľadávke svoje vzájomné pohľadávky. Následky postúpenia sa tak predovšetkým prejavujú v právnom postavení postupcu, ktorý stráca postúpenú pohľadávku so všetkým príslušenstvom i právami s ňou spojenými. Postupník sa na základe postúpenia pohľadávky stane veriteľom namiesto postupcu a pohľadávku nadobudne so všetkými právami, ktoré sú s ňou spojené. Keďže ide o významnú zmenu v osobe veriteľa, ustanovuje Občiansky zákonník pre postúpenie pohľadávky písomnú formu a zároveň ustanovuje, ktoré pohľadávky nie sú spôsobilým predmetom postúpenia. Osobitné predpisy môžu upravovať postúpenie pohľadávok v špecifických prípadoch odlišne, resp. môžu upravovať osobitné podmienky, ktorých splnenie je na platné postúpenie potrebné.

48. V zmysle dôvodovej správy k zákonu o bankách, mal zákonodarca úpravou obsiahnutou v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní. Uvedené ustanovenie malo banku motivovať k tomu, aby podnikla určité kroky smerujúce k ukončeniu záväzkového vzťahu pri dlhodobom nesplácaní úveru dlžníkom a nemala by len počas celého trvania zmluvy každý mesiac pripisovať na účet dlžníka úroky, poplatky, úroky z omeškania a rôzne iné sankcie, aby sa dlh neustále zvyšoval. Takéto správanie banky nespĺňa požiadavku prístupu s odbornou starostlivosťou, ako to vyplýva zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou, táto kedykoľvek počas trvania záväzkového vzťahu postupovala pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe, ktorá napr. nepodlieha dozoru a dohľadu Národnej banky Slovenska. Takéto konanie banky by sa priechilo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou.

49. Základným právnym problémom v danej veci je otázka platnosti, či neplatnosti právneho úkonu postúpenia pohľadávky podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Teda, či podmienky pre postúpenie pohľadávky banky bez súhlasu žalovaného na tretiu osobu, ktorá nie je bankou podľa ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá Zákona o bankách, musia byť splnené, aby došlo k platnému postúpeniu pohľadávky banky voči žalovanému na žalobcu Zmluvou o postúpení pohľadávok, alebo v prípade ich nedodržania, prichádza sankcia v podobe absolútnej neplatnosti právneho úkonu postúpenia. Rozhodujúcou okolnosťou v prejednávacom prípade je to, že ide o spotrebiteľský spor vyplývajúci z pohľadávky banky zo spotrebiteľského úveru. Ďalšími zo zákona o bankách vyplývajúcimi skutočnosťami (podmienkami) sú preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a následné dlžníkovne nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia, čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Tieto isté podmienky musia byť splnené aj pri prelomení bankového tajomstva, aby nedošlo k jeho porušeniu. Uvedené spolu úzko súvisí, avšak vzájomne sa nevyklučuje.

50. Podľa ustanovenia § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

51. Za predpokladu nesplnenia podmienok podľa ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách, pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, išlo by o postúpenie v rozpore so zákonom, a to zákonom o bankách, kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle ustanovenia § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka vylúčené. Išlo by teda o neplatný právny úkon v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka.

52. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon. Uvedený záver priamo vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24.04.2018 vydaného vo veci 1Cdo 147/2017, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako rozhodnutie č. 60.

53. Keďže na žalobcu nebola platne postúpená pohľadávka uplatňovaná v konaní, súd prvej inštancie správne postupoval, ak žalobu z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitimácie žalobcu zamietol.

54. Vo vzťahu k námietke k nesprávnemu procesnému postupu súdu prvej inštancie v tom smere, že ak skutkové tvrdenia sú sporné, resp. súd nemá určité skutočnosti za preukázané, potom nie sú splnené podmienky pre rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 297 písm. b) C.s.p. t.j. bez nariadenia pojednávania je potrebné uviesť, že vo veci sa nedá stotožniť s tvrdením žalobcu.

55. Podľa názoru odvolateľa súd prvej inštancie nedodržaním postupu podľa § 181 ods. 2 C.s.p. účastníkovi konania postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom. K predmetnej námietke odvolací súd uvádza, že ju nepovažuje za dôvodnú z nasledovných dôvodov. K problematike porušenia práva na spravodlivý súdny proces vyjadrila názor tak právna veda ako i judikatúra súdov, na ktorú odvolací súd poukazuje: „Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (porovnaj IV. ÚS 252/04) „Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi „(porovnaj I. ÚS 50/04). „Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania“ (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03) (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23. 11. 2010, sp. zn. 5 Cdo 218/2010).

56. Hodnotenie dôkazov upravuje Civilný sporový poriadok v ustanovení § 191. Podľa tohto ustanovenia dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

57. Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Každý vykonaný dôkaz môže byť prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany spochybnený tým, že sa pripúšťa dôkaz opaku dokazovanej skutočnosti. Inak povedané, žiaden dôkaz nedisponuje predpísanou legálnou silou, ktorá by nepripúšťala dôkaz svojho opaku.

58. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou sporu v opačnom procesnom postavení, než je strana sporu, ktorá nespĺnila alebo nedostatočne splnila svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamená automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V praxi môžu navrhnuté dôkazy vyznieť ako nepoužiteľné zdroje informácií vo vzťahu k uplatnenej súdnej ochrane bez zreteľa na procesné postavenie strany sporu. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze,

ktorej dopad pričíta tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t. j. zodpovednosť za preukázanie skutočnosti významných z hľadiska hmotného práva.

59. V prejednávanej veci súd prvej inštancie výzvou zo dňa 11.6.2020, doručenu žalobcovi dňa 17.6.2020 vyzval žalobcu, aby doplnil najmä dôkazy o preukázaní splnenia podmienok splatnosti celého dlhu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a vrátane preukázania zaslania písomnej výzvy banky žalovanej zaslanú v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách pred postúpením pohľadávky vrátane dôkazu o jej doručení. Napriek výzve súdu žalobca zastúpený právnym zástupcom tieto dôkazy nedoložil, pričom žalobca si musel byť vedomý skutočnosti, že práve preukázanie doručenia výzvy banky žalovanému do dispozičnej sféry žalovaného je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky dané v ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 C.s.p. jasne a výstižne vysvetlil ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Myšlienkový postup konajúceho súdu pri rozhodovaní o uplatnenom nároku bol logicky zdôvodnený, a preto záver o neplatnosti postúpenia pohľadávky vo vykonanom dokazovaní je presvedčivý.

60. K odvolacej námietke žalobcu, že povinnosťou súdu prvej inštancie bolo posúdiť splatnosť pohľadávky aj v zmysle Zmluvy o Kreditnej karte a teda posúdiť nezaplatené splátky splatné od 20.2.2017 odvolací súd upriamuje pozornosť žalobcu v prvom rade na dôvod zamietnutia žaloby, z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie, ktorú žalobca v konaní nepreukázal a zároveň s poukazom na ust. § 216 C.s.p., podľa ktorého súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu. Súd môže prekročiť žalobný návrh a prisúdiť viac, než čoho sa strany domáhajú, iba vtedy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

61. Civilné sporové konanie ako konanie, ktorého účelom je poskytovanie ochrany súkromnoprávnym vzťahom, je ovládané (okrem iného) dispozičným a prejednacím princípom. Konanie sa začne len na základe podanej žaloby. Žalobca vymedzuje predmet sporového konania, a to pokiaľ ide o konkrétny právny vzťah, o ktorom tvrdí, že existuje a je ohrozený alebo porušený; konkrétny nárok z tohto právneho vzťahu, ktorému žiada poskytnúť súdnu ochranu; výšku alebo rozsah plnenia, ktoré z daného nároku žiada priznať. Medzi stranami sporu totiž môže existovať viac právnych vzťahov, resp. aj v rámci jedného právneho vzťahu môže existovať niekoľko ohrozených alebo porušených práv a žalobca sa nemusí domáhať ochrany celého nároku, ale napríklad len jeho časti (napr. žaluje len dlžnú istinu bez úroku z omeškania). V súlade s autonómiou súkromnoprávných vzťahov súdy neposkytujú ochranu právnemu vzťahu, právu ani nároku na plnenie, o ochranu ktorého žalobca nežiadal. Súd sa teda v sporovom konaní nebude vecne zaoberať iným právnym vzťahom, iným právom, ani iným plnením (čo do druhu alebo výšky), než aké sú uvedené v žalobe a nemôže priznať iné plnenie, ako je žiadané v petite. (Števec, M., Ficová, S., Barícová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 800)

62. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol právne dôvody, pre ktoré žalobe nevyhovel. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces. (Pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.11.2010, sp. zn. 5 Cdo 218/2010, uznesenie Ústavného súdu SR z 08.06.2006, I. ÚS 188/06).

63. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 C.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

64. O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 C.s.p.. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že úspešnému žalovanému v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

65. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 C.s.p. v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).